

נגיעות מפרשת השבוע ויצא

פרשת השבוע ויצא, ככל פרשה בספר, מרתקת ומרגשת. הפרשה מתמקדת ביעקב החל מבריחתו מבית אביו ויציאתו לחו"ל בחוסר כל ועד להתבססותו הכלכלית. לאורך "הסיפור" נושאים רבים – חלום יעקב, קליטתו של יעקב בבית לבן, נישואיו ללאה ורחל, הקמת משפחה רחבה, ויציאתו לארץ בחזרה לאחר שנים רבות כבעל משפחה, בעל עושר רוחני וחומרי.

התורה מביעה רגשות אנושיים ואף מעודדת אותם. אנו קוראים על פגישתם "המקרית" הראשונה על התאהבותו המיידית של יעקב ברחל ועל התרגשותו כשהוא פוגש אותה "וַיִּשָׁק יַעֲקֹב, לְרַחֵל; וַיֵּשְׂא אֶת-קֵלוֹ, וַיִּבֶן." עד אשר הוא מוכן לעבוד תמורתה שבע שנים – יעקב (ולא לבן) נקב במספר שנות העבודות "וַיֵּאָהֵב יַעֲקֹב, אֶת-רַחֵל; וַיֹּאמֶר, אֶעֱבֹדְךָ שְׁבַע שָׁנִים, כְּרַחֵל בְּתָדָה, הַקְּטָנָה" התורה מציינת את יופיים החיצוני של רחל ולאה מתוך הכרה שרושם חיצוני משפיע אף הוא על האדם "וַעֲיִנֵי לְאֵה, רַכּוֹת; וְרַחֵל, הָיְתָה, יָפֵת-תֵּאֵר, וַיִּפֶת מְרָאָהּ". חז"ל מתייחסים לכך – "הרואה בריות טובות ואילנות טובות אומר ברוך שככה לו בעולמו". אין לך נאה מן רחל, ובשביל נויה בקש יעקב לישא אותה (תנחומא פרשת ויצא סימן 1). לאור זאת הזמן בעבודה עובר ליעקב מהר "וַיַּעֲבֹד יַעֲקֹב בְּרַחֵל, שְׁבַע שָׁנִים; וַיְהִיו בְּעֵינָיו כְּנִימִים אֶחָדִים, בְּאַהֲבָתוֹ אֹתָהּ."

ישיבת הר עציון מביאה בשם הרב יהודה עמיטל כי "תיאורו זה של יעקב, שבאהבתו העזה את רחל נדמו לו שבע שנות עבודה ארוכות ומפרכות כימים אחדים, הנו אחד מתיאורי האהבה היפים ביותר שנכתבו בספרות בכלל. אלא שהיופי הזה – תמיהה בצדו: האומנם הולמת עצמתה של אהבה זו את אופיו של יעקב? האומנם היא מתאימה לצדקותו וליראתו של בחיר האבות, המתהלך בעולמות עליונים, ומלאכי אלוקים מתגלים לו בצאתו מן הארץ בתחילת הפרשה ובשובו אליה בסופה?

נראה שהתנהגותו של יעקב טומנת בחובה מסר חשוב. על הפסוק "ואנשי קדש תהיון לי" (שמות כ"ב, ל) נהג הרבי מקוצק לדרוש: 'מלאכים יש לי מספיק' – אומר הקב"ה – 'מכם אני מבקש כי לא תהיו מלאכים אלא דווקא אנשי קודש'. התורה אינה מבקשת לדכא את היצרים האנושיים; נהפוך הוא: היא דורשת מאתנו לחיות כאנשים, על כל התכונות המשתמעות מכך – אבל בדרך של קדושה."

הרב עמיטל מוסיף ואומר שאין כל סתירה בין קדושתו של יעקב ורמתו הרוחנית כאשר מצד אחד מתגלים אליו מלאכים ומצד שני תיאור אהבתו העזה לרחל והוא מזכיר דוגמא נוספת מהגמרא (ברכות דף סא ע"ב). אשר מספרת על רבי עקיבא הקדוש אשר הגיע לדרגה גבוהה מאוד באמונה מסירות וקידוש ה' עד כדי כך ש" בשעה שהוציאו את רבי עקיבא להריגה, זמן קריאת שמע היה, והיו סורקים את בשרו במסרקות של ברזל, והיה מקבל עליו עול מלכות שמים. אמרו לו תלמידיו: רבינו, עד כאן? אמר להם: כל ימי הייתי מצטער על פסוק זה: 'בכל נפשך' – אפילו נוטל את נשמתך, אמרתי: מתי יבא לידי ואקיימנו, ועכשיו שבא לידי – לא אקיימנו? היה מאריך באחד עד שיצתה נשמתו באחד. יצתה בת קול ואמרה: אשריך רבי עקיבא, שיצאה נשמתך באחד" רבי עקיבא במהלך העינויים לפני מותו בייסורים עסק בקידוש ה' – בקריאת שמע ומהצד השני מסופר על אותו ר' עקיבא אשר התאהב בבתו של כלבא שבוע וכיצד נפעם למראה יופייה של אשתו של טורנוספורוס.

היו ויש כתות שנהגו פרישות וסגפנות, אך זו אינה דרכה של היהדות. הרב עמיטל מסיים ואומר שבילדותו המורה שלו הרגיש צורך לבאר את נשיקתו של יעקב לרחל בפגישתם על הבאר – "וַיִּשָׁק יַעֲקֹב" שהפסוק עצמו מעיד כביכול שיעקב עשה על כך מיד תשובה: "וַיֵּשְׂא אֶת-קֵלוֹ, וַיִּבֶן..." אולם לאורך הפרשה ברור שמדובר על מצב טבעי – והתנהגותו של יעקב אבינו בפרשה מעידה על כך.

שבת שלום.